

A propòsit de «ningú altre»

CARLES RIERA

Segons els diccionaris, el mot *cap*, a més de nom i preposició, és també adjectiu i pronom; en canvi, el mot *ningú* és únicament pronom. Així, en el conjunt *ningú altre*, el mot *ningú* fa de pronom, mentre que *altre* fa d'adjectiu¹.

Hi ha qui creu, equivocadament, que *ningú altre* és d'influència castellana. És fàcil de demostrar la bondat de *ningú altre* referint-nos, primer a l'equivalència/parallelisme/contrast amb *algú altre* i, després, a la correspondència amb el castellà².

Equivalència, paral·lelisme i contrast entre *algú altre* i *ningú altre*

Notem que així com, en construccions dubitatives (interrogatives i condicionals), *ningú* és equivalent a *algú* (*Ha vingut ningú?* = *Ha vingut algú?*; *Si ve ningú, comenceu la feina* = *Si ve algú, comenceu la feina*)³, així mateix *ningú altre* i *algú altre* poden ser conjunts equivalents, paral·lels o contrastats, depenent del tipus d'oració: dubitativa, comparativa i asseverativa. Exemples:

1) ORACIONS DUBITATIVES (INTERROGATIVES I CONDICIONALS)

Ens hauria pogut justificar algú altre que no fos el Fill de Déu? = *Ens hauria pogut justificar ningú altre que no fos el Fill de Déu?*

Si algú altre els parla, no el senten = *Si ningú altre els parla, no el senten.*

2) ORACIONS COMPARATIVES

Et faré més feliç que algú altre | *Et faré més feliç que ningú altre* (comparativa de superioritat).

Algú altre escriu versos com els de Sagarra | *Ningú altre no escriu versos com els de Sagarra* (comparativa d'igualtat⁴).

1. Semblantment, en els conjunts *res més* o *jo mateix*, el primer element és un pronom i el segon un adjectiu.
2. Observem l'existència en italià del conjunt *nessun altro*, equivalent al nostre *ningú altre*.
3. Recordem que els mots *ningú*, *res*, *cap*, *gens*, *enlloc* i *mai* poden tenir un valor positiu en determinades construccions.
4. Veurem més exemples de comparatives d'igualtat en la tercera part d'aquest treball.

Els guardians han de privar-se de la borratxera, car un guardià té, menys que algú altre | ningú altre, el dret d'emborratxar-se i de no saber on es troba (comparativa d'inferioritat).

3) ORACIONS ASSEVERATIVES

Les coses que ells propugnen les haurà de fer algú altre ↔ *Les coses que ells propugnen no les haurà de fer ningú altre.*

Algú altre ens ho havia inspirat ↔ *Ningú altre no ens ho havia inspirat.*

Correspondència amb el castellà

La falsa creença que *ningú altre* és incorrecte és deguda segurament al fet de pensar que es tracta d'una traducció del conjunt castellà *ningún otro*. Però no és pas així, car l'equivalent català de *ningún otro* és *cap altre* o *cap més*, mentre que *ningú altre* és l'equivalent català de *nadie o nadie más*. Exemples:

cast.: *Mi hijo tiene fiebre pero ningún otro síntoma.* = cat.: *El meu fill té febre però cap altre símptoma.* O també: ... *però cap més símptoma.*

cast.: *Este gobierno está comprometido con la industria como ningún otro* = *Aquest govern està compromès amb la indústria com cap altre.* O també: ... *com cap més.*

cast.: *No quiero que entre nadie más* = cat.: *No vull que entri ningú més.* O també: *No vull que entri ningú altre.*

O sigui, la correspondència castellana de *El Barça* no tindrà *ningú altre* com *Messi* (*El Punt Avui*, 23-XI-2014, edició digital) és *El Barça no tindrà nadie (o nadie más) como Messi*, i no pas «*El Barça no tindrà ningún otro como Messi*»⁵. Per tant, *ningú altre* no és cap calc del cast. *ningún otro*.

Més sobre construccions comparatives

Vegem, en construccions comparatives d'igualtat, els conjunts *cap* (*altre* o *més*), *ningú* (*altre* o *més*). Notem que, si es tracta de persones, a més del conjunt *com cap altre*, referint-nos a un element que va en plural, també podem fer servir els conjunts *com ningú més*, *com ningú altre*, etc. Mentre que, si es tracta de coses, a més del conjunt *com cap altre*, referint-nos igualment a un element que va en plural, també podem fer servir el conjunt *com no n'hi ha d'altres*, etc. Vegem-ho amb els exemples següents:

5. Sí que estaria bé si s'hi sobreentengués el mot *jugador*; però, llavors, en català seria: *El Barça no en tindrà cap altre com Messi*, en què en representa el substantiu *jugador*.

1) PERSONES

com cap altre;
o bé com ningú més, com ningú altre

Com cap altre, aquests autors van saber desenvolupar els seus dots literaris. O bé: Com ningú més (sap fer), aquests autors ...; Com ningú altre (sap fer), aquests autors ...; Com cap altre autor, aquests van saber ...

Els del Serrallo, espectaculars, aconseguen sempre emocionar el públic com cap altre. O bé: ... aconseguen emocionar el públic com ningú més (sap fer); ... aconseguen emocionar el públic com ningú altre (sap fer); ... aconseguen emocionar el públic com cap altra colla (sap fer).

Edward G. Robinson, juntament amb James Cagney i Humphrey Bogart, representarien com cap altre l'essència del cine de gàngsters ... O bé: ... representarien com ningú més l'essència del cine de gàngsters ...; representarien com ningú altre l'essència del cine de gàngsters ...; ... representarien com cap altre autor l'essència del cine de gàngsters ...

En aquest procés van participar-hi holandesos, francesos i anglesos, però els anglesos, com cap altre, van tenir èxit a reorientar l'economia. O bé: ... però els anglesos, com ningú més, van tenir èxit a reorientar l'economia ...; ... però els anglesos, com ningú altre, van tenir èxit a reorientar l'economia ...; ... però els anglesos, com cap altre grup, van tenir èxit a reorientar l'economia ...

2) COSES

com cap altre; o bé com no n'hi ha d'altres

Els amfiteatres eren edificis complexos i costosos que simbolitzen com cap altre la passió de Roma per l'espectacle. O bé: Els amfiteatres eren edificis complexos i costosos que simbolitzen com no n'hi ha d'altres la passió de Roma per l'espectacle.

Hi ha indrets màgics, carregats d'energia, bells com cap altre, que et connecten amb la natura. O bé: ... bells com no n'hi ha d'altres, que et connecten amb la natura; ... bells com cap altre indret, que et connecten amb la natura.

Fruits gustosos com cap altre i en el seu punt òptim de maduració. O bé: Fruits gustosos com no n'hi ha d'altres i en el seu punt òptim de maduració.

Els estudis bíblics, amb els actuals mètodes informàtics i la possibilitat de relacionar història, arqueologia i lingüística, avancen com cap altre (s'ha calculat que es publica un llibre sobre Jesús cada 8 minuts). O bé: ... avancen com no n'hi ha d'altres ...

Aquests musclos són com cap altre!: amb un sabor molt més dolç. O bé: Aquests musclos són com no n'hi ha d'altres! ...

Observem finalment que podem fer servir també el conjunt com no n'hi ha cap més:

El peix irisat és molt presumit i cregut, com no n'hi ha cap més.

Un globus amb vida pròpia, singular, com no n'hi ha cap més. ♦

**PASTISSERIA
BOMBONERIA
CONFITERIA
GELATERIA**

Major de Sarrià, 57
08017 Barcelona
Tels. 93 203 07 14 - 93 203 00 04

Pl. de Sarrià, 12-13
08017 Barcelona
Tel. 93 203 04 73 - Fax 93 280 65 56